

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/ictihad-kapisi]

[Fıkıh](#) [Risale-i Nur](#) [Risale-i Nur Mütalaası](#) [Mezhebler](#) [Muhtelif](#)

Soru

İctihad Kapısı

İctihad kapısı kapanmıŐ mıdır? Risale-i Nur bu hususa nasıl cevap veriyor?

Cevap

İctihad: Müctehid vasfını kazanmıŐ bir İslâm âliminin Kur'an ve sünnette bulunmayan veya açıkça belirtilmeyen Őer'î bir meseleyi, Kur'an ve sünnetin rûhuna aykırı olmamak Őartıyla halletmek veya hükme bağlamak husûsunda gösterdiği üstün gayret ve çalıŐma, bu çalıŐma sonunda verilen hüküm. (Kubbealtı)

İctihadı yapan kiŐiye müctehid denir.

Müctehid: Ayat-ı kerime ve ehadisi Őerifeden ahkam istihracına müktedir olan mütebahhir (ilimde okyanus gibi olan) imam. (kamus-u türki)

Kur'an ve sünnette bulunmayan veya açıkça belirtilmeyen bir meselede yine Kur'an ve sünnetin özüne, rûhuna uygun olarak fikir yürütmek sûretiyle Őer'î hüküm koyan büyük din âlimi. (Kubbealtı)

Ayrıca herkes müctehid olamaz. Müctehid olan kişinin bir çok kritere sahip olması gerekiyor

İctihad kapısı, her asırda açıktır. Bediüzzaman hazretleri 27.söz olan İctihad Risalesinde bu kapının açık olduğunu fakat Őu zamanda oraya girmeye altı mani olduğunu beyan eder.

Bu manileri kısaca özetlersek:

BİRİNCİ MÂNİ: ÂLEMİN DURUMU İCTAHADA MÜSAİT DEĞİLDİR.

“ Nasıl ki, kışta fırtınaların şiddetli olduğu bir vakitte dar delikler dahi seddedilir. Yeni kapıları açmak hiçbir cihetle kâr-ı akıl değil ”

Fırtınalı bir dönemde yeni kapılar açmak fırtınanın yapacağı tahribatı kolaylaştıracak ve zararını çoğaltacaktır. Aynen bunun gibi, alemi islamda manevi kışını yaşıyor. Batıl ideolojiler, âdeta birer kasırga ve manevi fırtına olarak iman ve İslam kalesine sığınmış ehli imana zarar vermeye çalışmaktadır. Böyle bir zamanda fıkhî yeni ictehatlarla iman ve islam kalesinde yeni delikler açmak yerine o kaleyi muhafaza etmek gerekir

İKİNCİ MÂNİ: MÜSLÜMANLARIN YENİ İCTİHADLARA DEĞİL, DİNİN FARZLARINI DERS ALMAYA İHTİ YAÇLARI VARDIR.

“Dinin zaruriyatı ki, ictehad onlara giremez. Çünkü Kat’î ve muayyendirler. Hem o zaruriyat, kut ve gıda hükmündedirler. Şu zamanda terke uğruyorlar ve tezelzülde dirler ve bütün himmet ve gayreti, onların ikamesine ve ihyasına sarfetmek lazım gelirken, îslâmiyetin nazariyat kısmında ve selefin ictehadı sofiyane ve hâlisanesiyle, bütün zamanların hâcâtına dar gelmeyen efkârları olduğu halde, onları bırakıp heveskârane yeni ictehadlar yapmak, bid’akârane bir hıyanettir.”

(sözler, 27.söz)

Dinimizin hükümlerinin %90’lık kısmı ayet ve hadislerde açıkça belirtilmiştir. ictehad sahasına giren %10 luk kısmıdır. bu kısma giren binlerce meseleyi müçtehidler halletmiştir

Farzların terkedildiği bu asırda haramlar aleni olarak işlenmektedir. Böyle bir asırda kişinin bütün himmeti ve gayreti dinin farzların yerine getirmek olması gerekirken , İslamiyet’in yüzde onluk kısmını teşkil eden nazariyat kısmıyla meşgul olmak bir insanın ömründe bir defa belki ancak karşılaşabileceği meselelerde mezhep imamlarına muhalefet ederek ictehad yapmaya çalışmak İslam’a karşı bir hıyanet değil de nedir? İşte bu yüzden;

Müslümanların yeni ictehadlara değil, dinin farzlarını ders almaya ihtiyaçları vardır.

ÜÇÜNCÜ MÂNİ: BİR KİMSENİN MUTLAK MÜÇTEHİD SEVİYESİNE ULAŞMASINA ZAMAN İMKÂN VERMEMEKTEDİR.

"Nasıl ki, çarşıda, mevsimlere göre birer metâ mergub oluyor, vakit be vakit birer mal revaç buluyor. Öyle de, âlem meşherinde, içtimaiyât-ı insaniye ve medeniyet-i beşeriye çarşısında, her asırda birer metâ mergub olup revaç buluyor. Sûkunda, yani çarşısında teşhir ediliyor, rağbetler ona celb oluyor, nazarlar ona teveccüh ediyor, fikirler ona müncezib oluyor. Meselâ, şu zamanda siyaset metâi ve hayat-ı dünyeviye nin temini ve felsefenin revaçları gibi."

İslamın ilk asırlarında toplumda gündem konusu olan rağbet edilen meseleler "cenab-ı hakk ı nasıl razı edebilirim? ayet-i kerimelerin, hadis-i şeriflerin muradı nedir? Sorularının cevabını bulmaya çevrilmişti. Kalpler ruhlar hep Allah’ın emrini anlamaya müteveccih ti.

Böyle olduğu için 4 yaşında hafız olan ve 10 yaşında ictihat yapmaya başlayan Süfyan İbn-i Uyeyne hazretleri gibi zatlar o asırda yetişebiliyordu . Bu asırda bir kimse İmamı Azam kadar zeki olsa dahi o zat gibi ictihad yapamaz. Bu asrın insanının aklı siyasete dalmış, zihni felsefede boğulmuş, kalbi dünya hayatıyla sersem olmuş ve ictihad kabiliyetinden uzaklaşmıştır.

DÖRDÜNCÜ MÂNİ: ŞU ZAMANDAKİ İCTİHAD MERAKLILARI DİNİN FARZLARINI DAHİ EDA ETMEKTEN UZAKTIR.

Nasıl ki, bir cisimde, neşvünemâ için tevessü meyli bulunur. O meyl-i tevessü ise çünkü dahildendir vücut ve cisim için bir tekemmüldür. Fakat, eğer hariçte tevsi için bir meyl ise, o vücudun cildini yırtmaktır, tahrip etmektir, tevsi değildir.

Aynen öylede İslamiyet dairesi içindeki Ashab, tabiîn ve tebe-i tabiîn gibi Rasûlüllahın asrına en yakın yaşayan Müslümanlarda bulunan geliştirme meyli Zira onlar tam bir takvaya sahip oldukları ve dinin en küçük emirlerine dahi tam itaat ile boyun eğdiklerinden dolayı onlardaki ictihad arzusu eşyadaki dâhili meyle benzer. İctihadlarıyla İslam ağacı gelişir ve gölgesinde daha çok insanı barındırır

Günümüzde ise müçtehid geçinenler eşyadaki harici meyl gibi dışarıdan parçalayıp genişletmek istiyorlar. Onların ictihadları İslamiyet'i tahriptir ve bu kişilerin yaptıkları boyunlarındaki İslam zincirini çıkarmaya vesiledir.

BEŞİNCİ MÂNİ: ŞU ZAMANIN İCTİHADI SEMAVİ DEĞİL, DÜNYEVIDİR.

İslam ve şeriatın birinci hedefi ahiret saadetidir ve ilk önce ona bakar. Dünya saadetine ikinci derecede ve ahiret saadetine vesile olması sebebiyle bakar. Şu zamanın insanında ise ahiret saadeti ikinci derecededir. Bu asrın insanı evvela dünya saadetine bakar ve hükümleri bu saadetin teminine göre çıkartır.

Örneğin; Faizli bankalardan krediyle ev almak haram iken, bu zamanda dünyevi saadet birinci planda tutulduğu için bu haram fiile cevaz verenler çoklukla görülmektedir. Bu yüzden de şu zamanın fikri ve nazari şeriatın ve İslam'ın ruhuna yabandır. Bu zamanın içtihadı semavi değil dünyevidir. Öyle ise şeriat namına şu zamanda ictihad yapılamaz.

ALTINCI MÂNİ: BU ASIRDAN, ASR-I SAADET KİTABI OKUNAMAZ.

Asrı saadette hak ile batılın arası doğru ile batı arasındaki mesafe uzak iken, bu zamanda doğru ile yanlış iç içe geçmiş, çirkin şeyler, en güzel şeylerle beraber bir dükkanda aynı fiyatla satılmaktadır. doğru ile eğri birbirine karışmıştır. bu bakımdan bu asırdan asrı saadet kitabı okunamaz bu asırda ictihad yapmak mahzurludur.

Ayrıca bakınız

<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/ictihad-ile-fetva-farki>

<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/tevsii-ve-tevessu-meyli>

<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/semavi-ve-arzi-hukum>

-